NATIONAL HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER

Notat: Markedsdialog om initiativ 3.1 – Undervisningsmaterialer til kompetenceopbygning af undervisere

Dette notat tager afsæt i National Handlingsplan for Tekstiler, som blev lanceret den 2. oktober 2026. Yderligere information om handlingsplanen findes på www.tekstilhandlingsplan.dk.

En stor del af handlingsplanens aktiviteter og indsatser vil blive gennemført på baggrund af udbud, og der gennemføres en struktureret markedsdialog forud for de kommende udbud.

I markedsdialogen ønsker vi input til leverancer, prioritering, organisering og den mest hensigtsmæssige gennemførelse. Det skal hjælpe konsortiet bag handlingsplanen med at afgrænse opgaverne og stille mere præcise krav i kommende udbud. Konsortiet består af Dansk Mode & Textil, Lifestyle and Design Cluster og TRACE. De første udbud forventes klar inden udgangen af 2026, og de første aktiviteter forventes igangsat i 1. kvartal 2027.

PROBLEMET SOM INITIATIV 3.1 SKAL LØSE

Den cirkulære omstilling af tekstilsektoren kræver viden om materialer, konstruktion, produktkvalitet, levetid, vedligeholdelse, reparation og ressourceforbrug. Gennem flere årtier er undervisning i flere af disse tekstilfaglige færdigheder blevet reduceret på de uddannelser, der uddanner sektorens fremtidige arbejdsstyrke.

Både kommende designere, produktudviklere og andre fagprofessionelle har behov for at kunne omsætte materialeforståelse og håndværksmæssige kompetencer til løsninger, der holder længere og kan repareres, genbruges og genanvendes. Underviserne har derfor behov for tidssvarende, praksisnære undervisningsmaterialer, der er fagligt solide og kan integreres i eksisterende undervisning.

Der findes allerede relevant viden i danske museers tekstilsamlinger, hos uddannelsesinstitutioner, forskere og virksomheder. Den viden er imidlertid ikke nødvendigvis samlet, opdateret eller gjort anvendelig på tværs af forskellige undervisningsmiljøer. . Initiativet forventes derfor at aktivere passiv og ukoordineret viden og undervisningspraksis i et undervisningsmateriale som er bredt anvendbart.

FORMÅLET MED INITIATIV 3.1

Formålet er at styrke tekstilfaglige kompetencer i uddannelsessystemet ved at udvikle et relevant og anvendeligt undervisningsmateriale til undervisere på danske tekstil- og designuddannelser samt andre relevante uddannelser.

Materialet skal forbinde den danske tekstilkulturarv og historisk viden om materialer, teknikker og ressourcebevidste praksisser med nutidens krav til cirkulært design, materialevalg og produktudvikling. Det skal samtidig understøtte forståelsen af tekstilers klima- og miljøpåvirkning og deres vej gennem værdikæden.

Undervisningsmaterialet skal kunne anvendes og videreføres efter handlingsplanens afslutning og så vidt muligt kunne integreres i eksisterende studieplaner. Markedsdialogen skal kvalificere målgrupper, formater og organisering uden på forhånd at fastlægge én bestemt pædagogisk løsning. Dog forventes det at det endelige undervisningsmateriale bygger på praksisviden og forskellige tekstile teknikker.

FORELØBIGE LEVERANCER

Som udgangspunkt er nedenstående mulige leverancer identificeret. Indhold, prioritering og eventuel opdeling skal kvalificeres og kan justeres på baggrund af markedsdialogen.

1. **Kortlægning af eksisterende materialer og kompetencebehov:** Kortlægning af relevante undervisningstilbud, forskningsresultater, kulturarvsmateriale og de kompetencer, undervisere og uddannelsesmiljøer efterspørger. Arbejdet skal også afklare, hvor eksisterende materialer kan anvendes direkte, tilpasses eller suppleres, samt hvilke målgrupper der bør prioriteres.

2. **Udvikling af modulært undervisningsmateriale:** Fagligt og didaktisk udviklede moduler, cases og øvelser, som forbinder historisk materialeforståelse og håndværk med cirkulært produktdesign, kvalitet, levetid, reparation og ressourceanvendelse. Materialet bør kunne tilpasses forskellige uddannelsesniveauer og undervisningsformer og udvikles i dialog med fagmiljøer og virksomheder.

3. **Afprøvning, evaluering og tilpasning:** Materialet afprøves i udvalgte uddannelsesmiljøer. Der indsamles systematisk feedback fra undervisere og relevante studerende om faglig relevans, anvendelighed, læringsudbytte og muligheder for integration i undervisningen. Erfaringerne bruges til at justere materialet.

4. **Åben adgang, formidling og varig forankring:** Udvikling af en realistisk model for tilgængeliggørelse, vedligeholdelse og udbredelse af materialet efter 2029. Der bør tages stilling til adgangs- og brugsrettigheder, opdateringsansvar, mulig integration i studieplaner og deling af relevante erfaringer med andre initiativer.

KENDTE RAMMER

Målgruppe og samarbejdspartnere:

Initiativet retter sig primært mod undervisere på danske tekstil-, design- og andre relevante uddannelser og derigennem studerende, der bliver fremtidens fagprofessionelle. Relevante samarbejdspartnere er uddannelses- og forskningsinstitutioner, museer og kulturarvsinstitutioner med tekstile samlinger, mode- og tekstilvirksomheder samt øvrige tekstilfaglige aktører.

Budget:

Det samlede budget for initiativ 3.1 er 4.200.000 kr., hvoraf 11% er øremærket til TRACE Impact Framework, TRACE Data Space og revision. Der er ligeledes afsat midler til de(n) ansvarlige konsortiepartner(e)s projektledelse. Graden heraf er ikke fastsat på forhånd, da den afhænger af konsortiepartnerens rolle, der kan spænde fra udelukkende at være igangsætter til at kvalitetssikre udbudsmateriale, have løbende kontrol og kvalitetssikring af analysearbejde etc. Den konkrete prioritering af aktiviteter og midler er endnu ikke fastlagt og skal blandt andet kvalificeres gennem markedsdialogen og afklares ifm. udbudsprocessen.

Ansvarlig konsortiepartner:

TRACE

Tidsramme:

Initiativet forventes gennemført fra 1. kvartal 2027 til udgangen af 2029. Et muligt forløb er indledende behovsafdækning og udvikling i 2027, test og justering i 2028 samt færdiggørelse, udbredelse og forankring i 2029. Den konkrete plan tilrettelægges på baggrund af markedsdialogen.

Forventede indikatorer, effekter og målsætninger:

Forventede indikatorer:

1. Antal undervisere og uddannelsesinstitutioner, der afprøver og anvender materialet i praksis
2. Antal uddannelsesmiljøer, der integrerer hele eller dele af materialet i undervisning eller studieplaner
3. Dokumenteret udvikling i undervisernes oplevede kompetencer og materialets faglige og didaktiske anvendelighed

Forventede effekter:

1. Styrket undervisning i materialekvalitet, levetid, reparation og cirkulært produktdesign

2. Bedre kompetencer hos kommende designere, produktudviklere og andre fagprofessionelle
3. Mere varig kobling mellem uddannelsesmiljøer, kulturarv, forskning og tekstilsektorens praksis

De konkrete målsætninger forventes udviklet ifm. udbudsprocessen.

SAMMENHÆNG MED ØVRIGE INITIATIVER

Indsatsen skal koordineres med relevante initiativer i handlingsplanen, særligt:

- Initiativ 1.2 om Sektorsamarbejdet: Erhvervsrettede kompetenceforløb og praksiserfaringer bør supplere, ikke overlappe, uddannelsesmaterialet
- Initiativ 1.3 om reparationsinfrastruktur: Erfaringer om reparation, kvalitet og levetidsforlængelse kan indgå som cases og læring
- Initiativ 3.2 om lokale tekstile fællesskaber: Kulturarv, tekstile teknikker og praksiserfaringer bør kunne udveksles på tværs
- Initiativ 3.3 om national informationskampagne: Fagligt validerede indsigter og cases kan indgå i bredere formidling

DETTE ØNSKER VI INPUT TIL

Markedsdialogen skal bidrage til at kvalificere indhold, prioritering og organisering. Vi ønsker særligt deltagernes perspektiver på følgende spørgsmål:

1. Hvilke uddannelser, undervisere og kompetencebehov bør prioriteres? Hvordan sikres relevans på tværs af uddannelsestyper uden at gøre materialet for generelt?
2. Hvilke eksisterende undervisningsmaterialer, forskningsresultater, museumssamlinger og faglige initiativer kan genbruges? Hvor er der egentlige mangler, og hvilke rettigheder eller praktiske barrierer skal afklares?
3. Hvilke centrale kompetencer og læringsmål skal materialet understøtte? Hvordan kobles historiske teknikker og materialeforståelse med aktuelle behov for cirkulært design og produktudvikling?
4. Hvilke formater er mest anvendelige for undervisere: moduler, øvelser, digitale materialer, cases, fysiske forløb eller kombinationer? Hvordan bør materialet tilpasses forskellige uddannelsesniveauer?
5. Hvordan bør materiale og metoder udvikles og testes sammen med uddannelsesinstitutioner, museer og virksomheder? Hvad skal dokumenteres for at vise faktisk anvendelse og læringsudbytte?
6. Hvordan sikres åben adgang, forankring i studieplaner og faglig opdatering efter 2029? Hvem kan realistisk eje og vedligeholde materialet?
7. Hvilke kompetencer og partnerskaber kræver opgaven, og vil en samlet leverance eller opdeling i kortlægning, udvikling og udrulning være mest hensigtsmæssig?